

Sammendrag på norsk

Ettersom verden blir stadig mer usikker og uforutsigbar, blir det å ha et verdig sted å bo et privilegium for de få. Hvordan planlegger vi under slike forhold? En UiO-forsker har studert tilgang til rimelige boliger i kriserammede uformelle bosetninger og slumområder i Buenos Aires, Argentina.

Denne etnografiske studien antyder et paradoks: ettersom byplanlegging er ment å svare på usikkerheter og formalisere uformelle forhold, gjør den ofte det motsatte: forstørker eksisterende usikkerheter og skaper nye uformaliteter. Forskeren viser at usikkerheter knyttet til boligforhold, økonomisk ustabilitet og politisk beslutningstaking utgjør de mest umiddelbare utfordringene for marginaliserte lokalsamfunn. Selv i en periode der pandemien og klimakrisen påvirket Argentina hardt.

Studien dokumenterer rollen til ledere og aktivister i lokalsamfunn som politiske aktører og de facto planleggere, som forsøker å adressere de ovennevnte usikkerhetene. For å øke boligtryggheten i uformelle og ofte ulovlige nabolag, skaper slike aktører byplanlegging nedenfra og opp. I mange tilfeller etterligner disse prosessene offisielle planbestemmelser og forskrifter, i andre tilfeller er de basert på direkte samarbeid med staten. Hvis og når faren for utkastelse opphører, eller når husholdninger som okkuperer disse landene ikke ønsker å bli der på lang sikt, kan denne planleggingsinnsatsen bli ignorert eller til og med forlatt. I slike situasjoner kan lokalsamfunn reorientere sine prioriteringer på å skape inntekter og spare.

Uformelle praksiser utvikles når planleggere har liten eller ingen kontroll over prosessen, mangler tilstrekkelige ressurser eller er uenige om mål og midler. Planleggere og beslutningstakere kan lære av uformelle planleggingsprosesser og må ta de og den berørte befolkningen på alvor. Avhandlingen avsluttes med politiske anbefalinger for en mer effektiv byutvikling, basert på medvirkning og samfunnsbygging.